

До Председателя на Научното жури,
определено със Заповед N P-109-321/29.07.2021
на Директора дирекция „Учебна дейност“ и Заповед N P-100-431/ 12.07.2021 на
Ректора на Медицинския Университет „ Проф. д-р Параскев Стоянов“ Варна

СТАНОВИЩЕ

от проф д-р Жасмина Михайлова Миланова, д.м.
Началник Клиника по медицинска онкология към
Катедра „Хематология, онкология, патология и радиобиология “,
Военномедицинска академия, София

Относно: Дисертационен труд на тема: „Сравнителен анализ между нивата на дистрес, тревожност, депресия, чувство за гняв и нужда от помощ при болни със солидни тумори и предстояща химиотерапия“ на редовния докторант д-р Асен Иванов Янчев, за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“ по професионално направление 7.1. Медицина, от област на висше образование 7.Здравеопазване и спорт, по докторска програма „Онкология“ .

Научен ръководители:

Доц. д-р Елеонора Димитрова –Господинова, дм

I. Административна оценка

Д-р Асен Иванов Янчев , лекар-специалист в Клиниката медицинска онкология на УМБАЛ „Света Марина“ Варна и асистент към катедра „Онкология“ към МУ Варна, е зачислен за редовна докторантура към Катедра „Пропедевтика на вътрешните болести“ , Факултет „Медицина, МУ, Варна на 16.07.2018г с тема „Скрининг и оценка на някои психо-емоционални състояния при онкологично

болни“ за срок от три години с научни ръководители гл. ас. Д-р Елеонора Георгиева Димитрова-Господинова, дм, и доц Иван Стоянов Александров, дмн със заповед № Р-109-443/16.07.2018 на Ректора на Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

По предложение на ръководителя на Катедрата „Онкология“ с доклад с входящ номер 102-17-51/12.07.2021 с решение на Факултетния съвет на Факултет „Медицина“ към МУ Варна и заповед № Р-109-321/29.07.2021 на Директора дирекция „Учебна дейност“ и заповед № Р100-401/12.07.2021 на Ректора на Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, редовният докторант д-р Асен Иванов Янчев е отчислен с право на защита. Избрано е научно жури в състав пет хабилитирани лица и е определена дата за открито заседание за защита на дисертационния труд- 06.10.2021г.

II. Кратки биографични данни

Д-р Асен Иванов Янчев се дипломира се като лекар през 1990 г в Медицинския университет „ Проф. д-р. Параскев Стоянов“, Варна. Работи последователно като лекар-ординатор в Окръжна болница – Добрич / 1990-1992/, като асистент и главен асистент към „Катедра по Пропедевтика на вътрешните болести“ към МУ, Варна / 1992-2021/, като лекар-ординатор в СБАЛОЗ „М.Марков“ – клинична онкология, асистент към катедра „Онкология“ към МУ- Варна /от 2015 – до сега/. От 16.07.2018 е редовен докторант в по специалност „ онкология“ в едноименната катедра.

Д-р Янчев е автор 3 пълнотекстови публикации на български език във връзка с дисертационния труд, две от които са публикувани в Списание на Българското онкологично дружество и една в Студия Онкологика. Той също е автор на три научни съобщения във връзка с дисертационния труд на английски език в абстрактна форма, като и трите са публикувани в Journal of Clinical Oncology.

Д-р Янчев е член на Български лекарски съюз, на Българското Научно Онкологично Дружество, на European Society of Medical Oncology (ESMO) и на American Society of Clinical Oncology, Molecular and Translational Imaging (ASCO).

III. Оценка на дисертационния труд

1. Актуалност на темата

Препоръките на NCCN (The National Comprehensive Cancer Network Clinical Practice Guidelines in Oncology) за справяне с дистреса, определят дистреса като “мултифакторно, неприятно преживяване с психологически, духовен и/или физически произход, което може да интерферира с възможността за справяне със злокачествената болест, нейните симптоми и нейното лечение” (NCCN, 2019). И докато около 7% от общата популация могат да преживяват дистрес по всяко време, при болните със злокачествени заболявания нивата на дистрес варират от 25% до 60% по всяко време на боледуването (Zabora, BrintzenhofeSzoc, J Adv Pract Oncol 2019;10(2):175–179 Curbow, Hooker, & Piantadosi, 2001). Трябва да се има предвид, че 58% от болните със злокачествени заболявания свързват дистреса с депресия и 34% от тях съобщават като причина за дистреса тревожността, която изпитват (Yabroff et al., 2016).

Скринирането за дистреса в начало на лечението с притивотуморно лекарствено лечение е навременно и нужно, защото позволява идентифициране на рисковите болни, които могат да соматизират тревожността. Факт е, че 30% от симптомите на гадене и повръщане по време на химиотерапия се дължат на соматизирана тревожност. В този смисъл проучването на д-р Янчев е изключително важно и актуално.

От друга страна въпреки, че в нашата страна медицинската онкология е разпозната като специалност през 2007 година, тази специалност не се изучава в медицинските университети. В Алма Матер- УМБАЛ Александровска например има три упражнения и три лекции за медицинска онкология в една седмица, заедно нуклеарна медицина и лъчетерапия. Това води до недостатъчни познания на българските лекари по специалността. От друга страна не се наблюдава значима промяна в нагласите на обществото към болните със злокачествени солидни тумори. Стигматизирането на онкологично болните продължава да бъде проблем. В този смисъл изучаването на последиците от стигматизирането в обществото на онкологично болните е навременно и прави темата на д-р Янчев актуална.

2. Обща характеристика на труда

Дисертационният труд е оформен в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, а именно –разработен е на 79 стандартни страници - от които: „Въведение“ – 3 страници, „Литературен обзор“ – 32 страници, „Цел, задачи и етапи на проучването“ – 2 страници, „Материали и методи“ – 2 страници, „Резултати“ – 25 страници, „Дискусия“ – 5 страници, „Изводи“ – 1 страници, „Приноси на научния труд“ – 1 страница, Използвана литература – 4 страници.

Дисертационният труд е онагледен с 20 таблици и 19 фигури. Библиографският списък съдържа 97 литературни източника, от които 3 на български и 94 чуждестранни.

Научният труд на докторанта д-р Янчев е правилно структуриран като последователност и обем на разделите. Прави негативно впечатление, по-дългият обзор /32 страници/ и по-краткия раздел за резултати/25 страници/.

Прави впечатление също, че в дискусията, която се състои от пет страници, само две страници са посветени на дискутиране на резултатите от изследването.

Дисертацията има добра визуализация с подходящо избрани графични средства - фигури и таблици.

Авторефератът съдържа 59 страници и отговаря напълно на текста на дисертационния труд.

3. Цел, задачи и методика на проучването

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и изпълнима:

„Да се проведе скрининг и идентификация на дистрес и психоемоционалните категории депресия, тревожност, гняв и нужда от помощ и тяхната корелационна зависимост при онкологично болни пациенти с предстояща за първи път химиотерапия, чрез прилагането на валидирани емоционални термометри“

Поставените 4 задачи са логично обвързани със целта и дават основание да се приеме, че с овладяване и прилагане на методологията на научното изследване, те ще бъдат успешно решени.

В дизайна на дисертационното изследване правилно са описани включващите и изключващите критерии, както и етапите на проучването.

Не са посочени етапите на изискване на инструментите на проучването от NCCN.

Посочените методи на проучване са исторически и документален. Подробно са представени седем метода за статистическа обработка на данните.

4. Резултати

Резултатите са получени от обследване на 225 пациента с доказано онкологично заболяване и насочени за лечение към КМО на УМБАЛ „Света Марина“ Варна.

Проучването е неинтервенционално и научно. Изследването обхваща периода 2016-2017 година с проследяване до 2018.

Получените резултати са оригинални и са резултат на изследователската работа на докторанта.

Резултатите са структурирани в шест подраздела, както следва – първите пет раздела включват анализ на резултатите от измерените категории от емоционалните термометри като- Анализ на измерените нива на стрес ; Анализ на измерените нива на тревожност; Анализ на измерените нива на депресия; Анализ на измерените нива на чувство на гняв; Анализ на измерените нива на нужда от помощ. Шестият раздел е посветен на анализите за корелации и вътрешна консистентност между категориите, измерени с емоционалните термометри.

5. Оценка на дисертационния труд и приносите

Докторантът д-р Асен Янчев е представил изводите и приносите в два раздела, като е формулирала 7 извода. По-значими изводи:

- 49.3% от болните са с умерено и високо ниво на дистрес, което потенциално ще наруши провежданото лечение и ще влоши прогнозата на тези болни

- Пациентите в метастатичен и неметастатичен стадий на болестта имат сходни нива на дистрес.

- Фактори, асоциирани с по-висок риск за високи нива на дистрес- несемейни ($p=0.02$); не добър перформанс статус ($p=0.001$), карцином на бял дроб ($p=0.001$), карцином на гърда ($p=0.01$)

- Фактори, които се асоциират с по-висок риск за високи нива на тревожност:- разведени ($p=0.041$); не добър перформанс статус ($p=0.044$); карцином на бял дроб ($p=0.009$); карцином на гърда ($p=0.02$)

- Фактори, които се асоциират с по-висок риск за високи нива на депресия: - разстояние от медицински център ($p=0.014$); не добър перформанс статус ($p=0.005$); карцином на бял дроб ($p=0.002$)

-Фактори, които се асоциират с по-висок риск за високи нива на гняв - съответно:- не добър перформанс статус ($p=0.003$); мъже ($p=0.026$)

По-значими приноси:

- За първи път в България е проведен корелационен анализ между нивата на дистрес и тревожността, депресията, гнева и нуждата от помощ при онкологично болни преди започването на лечението си.

- За първи път в България са идентифицирани рисковите фактори за високи нива на тревожност, депресия, гняв и нужда от помощ.

- За първи път в България е демонстрирана надеждността на емоционалните термометри да характеризират психичния статус на пациентите преди началото на своето системно лечение.

IV. Научна продукция

Д-р Янчев е автор 3 пълно текстови публикации на български език във връзка с дисертационния труд в реферирани български списания. Той е автор също и на три научни съобщения на английски език във връзка с дисертационния труд, всичките публикувани в Journal of Clinical Oncology.

V. Заключение

Дисертационният труд на д-р Асен Янчев представлява значимо изследване на „Сравнителен анализ между нивата на дистрес, тревожност, депресия, чувство за гняв и нужда от помощ при болни със солидни тумори и предстояща химиотерапия“
Дизайнът на проучването и научните методи са добре обяснени. Въпреки известните критики, които имам по работа на д-р Янчев в качеството си на член на Научното жури считам, че представената научна разработка е актуална, и резултатите и позволяват извеждането на значими приноси за онкологичната наука и клиничната практика. Моята оценка се базира на съдържанието на дисертацията, в която докторантът доказва, че е овладяла методологията на научното изследване и че е в състояние да я прилага. Научни работи, които се фокусират не само върху биологичната страна на злокачествения процес, но търсят и асоциации между прогнозата на болните със солидни злокачествени тумори и психо-емоционалните им реакции и състояния, изпълнени добре, будят уважение и заслужават admiration. Това ми дава основание убедено да предложа на членовете на научното жури да гласуват положително за придобиване на научна и образователна степен „ДОКТОР“ по научната специалност „Онкология“ на д-р Асен Янчев.

С уважение:

/проф. д-р Жасмина Михайлова, д.м./